

Föredrar väljarna högre a-kassa eller lägre arbetslöshet?

Caspian Rehbinder
Oliver Rykatkin

SAMMANFATTNING

- Regeringen har höjt a-kassan. Höjd a-kassa leder till högre arbetslöshet. Riksdagens utredningstjänst bedömer att det kommer innebära 38 000 fler personer i arbetslöshet.
- Axiom Insight har för Timbros räkning frågat befolkningen vad man föredrar: högre a-kassa och högre arbetslöshet, eller lägre a-kassa och lägre arbetslöshet.
- 67 procent av befolkningen föredrar en a-kassa på 20 000 kronor och lägre arbetslöshet; bara 33 procent vill hellre ha a-kassa på 26 400 kronor och högre arbetslöshet.
- En majoritet vill hellre ha lägre a-kassa och lägre arbetslöshet i samtliga grupper. Oavsett partisympatier, kön, ålder, yrke, eller andra nedbrytningar, är det en klar majoritet i varje grupp som vill se lägre arbetslöshet och lägre a-kassa.

OM FÖRFATTARNA

Caspian Rehbinder är arbetsmarknadsansvarig på Timbro och har en masterexamen i statsvetenskap från Stockholms universitet

Oliver Rykatkin är statistikstudent och medarbetare på Axiom Insight. Han sitter i Moderata ungdomsförbundets förbundsstyrelse.

KONTAKT

caspian.rehbinder@timbro.se
oliver.rykatkin@timbro.se

BAKGRUND

Till följd av coronapandemin införde regeringen flera olika krisåtgärder. En av dem var en tillfällig höjning av a-kassan. Till en början höjdes både takbeloppet och grundbeloppet från dag 0 till 100. Höjningen innebar att det högsta beloppet en person kan få ut av a-kassan steg från 20 020 kronor till 26 400 kronor per månad. Senare beslutade även regeringen att höja takbeloppet för dag 101–300 från 16 720 kronor till 22 000 kronor per månad. I ursprungsförslaget skulle samtliga förändringar sluta gälla från och den 3 januari 2021. I budgetpropositionen för 2021 förlängde regeringen dock de tillfälliga höjningarna två år till och med 2022 (Regeringen 2020).

Riksdagens utredningstjänst (RUT) beräknar i en underlagsrapport hur ett permanentade av de tillfälliga höjningarna skulle påverka arbetslösheten. De konstaterar att när ersättningsgraden förändras anpassar sig arbetsmarknaden till en ny jämvikt, där lönerna, företagets anställningsbeteende och vilja att skapa nya jobb anpassas. RUT utgår ifrån en elasticitet där en procentenhets förändring i ersättningsgraden förändrar arbetslösheten med 0,12 procentenheter. Elasticiteten är en kvasielasticitet som tagits fram av finansdepartementet (Finansdepartementet 2011). RUT skriver att det är möjligt att kvasielasticiteten är underskattad och förändrad ersättningsgrad har större effekt på arbetslösheten (Riksdagens utredningstjänst 2020).

RUT menar att samtliga tillfälliga höjningar av a-kassan skulle ge en genomsnittligt högre ersättningsgrad på 5,75 procentenheter. Det innebär en höjd jämviktsarbetslöshet på 0,69 procentenheter, motsvarande ungefär 38 000 fler arbetslösa.

Tidigare forskning bekräftar RUT:s bedömning att ersättningsgraden i a-kassan påverkar arbetslösheten. I en litteraturstudie som granskar 28 olika studier visar 24 statistiskt signifikanta resultat att högre a-kassa ger högre arbetslöshet. De övriga fyra visar samma effekt men utan statistisk signifikans (Andersen, Svarer & Majlund Velin 2015). Intresseorganisationen Sveriges A-kassor har i flera rapporter konstaterat att högre a-kassa ger högre arbetslöshet (Bengtsson & Hegelund 2018; Harbo Hansen, Malmberg & Marthin 2013). Vissa studier (t.ex. Fredriksson & Söderström 2008) kommer också fram till betydligt högre elasticiteter än vad RUT räknar med, så det finns skäl att misstänka ännu större effekt – något även RUT konstaterar.

UNDERSÖKNINGEN

På uppdrag av Timbro har opinionsinstitutet Axiom Insight genomfört en opinionsundersökning där de frågat befolkningen om de föredrar den äldre nivån på a-kassan eller den nya, högre, nivån med de effekter Riksdagens utredningstjänst bedömer att det får för arbetslösheten. Frågan lyder:

Förra året höjdes högsta nivån som personer kan få ut i A-kassan från ca 20 000 kr till 26 400 kr per månad. Riksdagens utredningstjänst bedömer att ökningen av A-kassan leder till att arbetslösheten ökar med 38 000 personer.

Om du var tvungen att bestämma, vad av följande två alternativ anser du att Sverige bör prioritera? 26 400 kr i A-kassan och fler arbetslösa eller 20 000 kr i A-kassan och färre arbetslösa.

1 495 personer i en representativ webbaserad panel svarade på opinionsundersökningen mellan 8 och 27 juli 2021.

Resultatet visar att 67 procent vill hellre ha lägre a-kassa och färre arbetslösa och 33 procent vill ha högre a-kassa och fler arbetslösa.

Figureerna i rapporten visar de huvudsakliga resultaten. De fullständiga resultaten redovisas i tabellerna.

REFERENSER

Andersen, Torben M.; Svarer, Michael & Majlund Velin, Rune (2015). "Litteraturreview af effekter af indretning af arbejdsledshedsunderstøttelsessystemer". Beskæftighedsministeriet.

Bengtsson, Ragnar & Hegelund, Erik (2018). "Arbetslöshetsersättning och arbetslöshet: Förväntade effekter av regeringens politik". Sveriges A-kassor.

Finansdepartementet (2011). "Hur ska utvecklingen av arbetsmarknadens funktionssätt bedömas?".

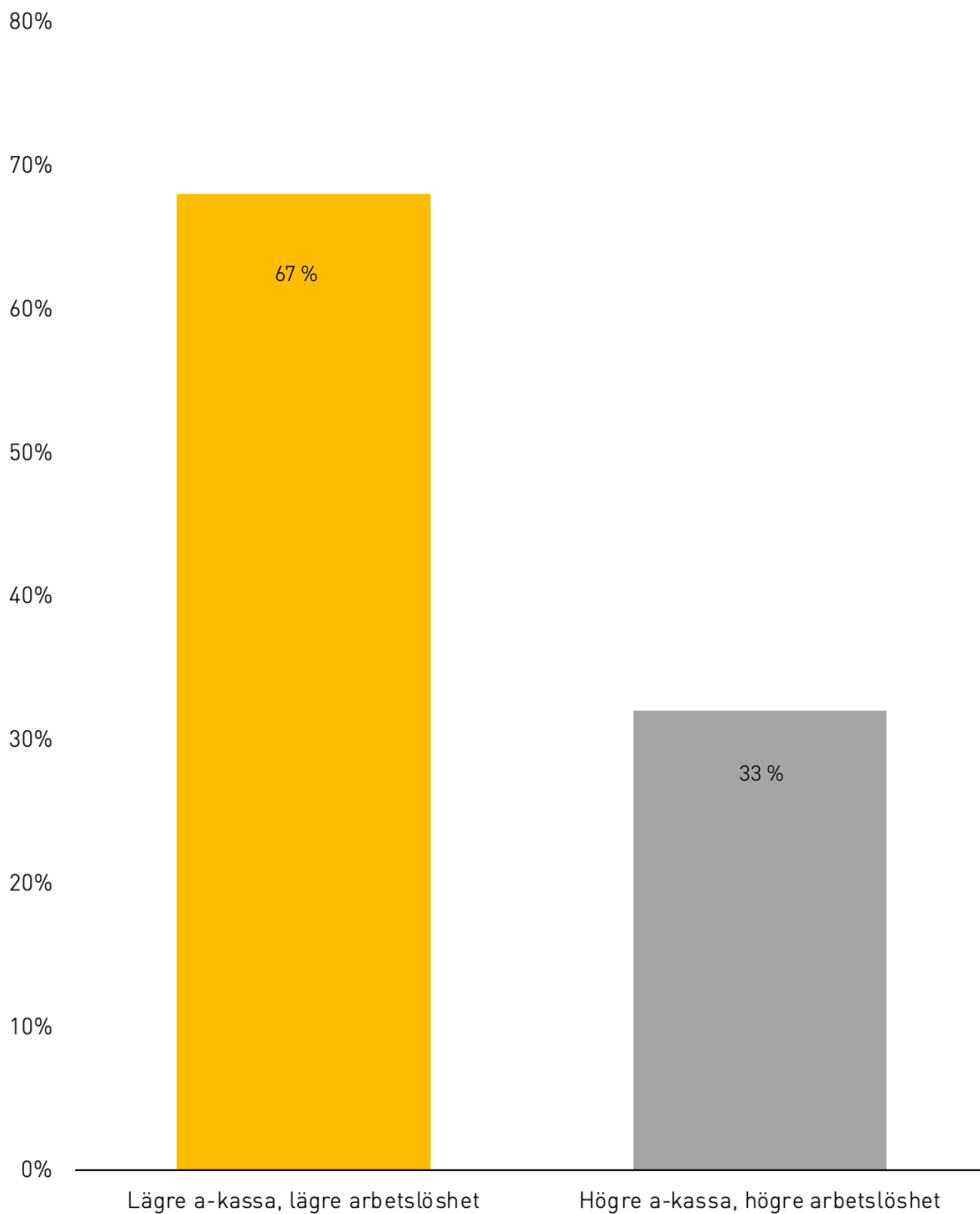
Fredriksson, Peter & Söderström, Martin (2008). "Vilken effekt har arbetslöshetsersättningen på regional arbetslöshet?", IFAU 2008:12.

Harbo Hansen, Niels-Jakob; Malmberg, Hannes & Marthin, Georg (2013). "Taket i a-kassan och sysselsättningen: Vad kan man säga?". Sveriges A-kassor.

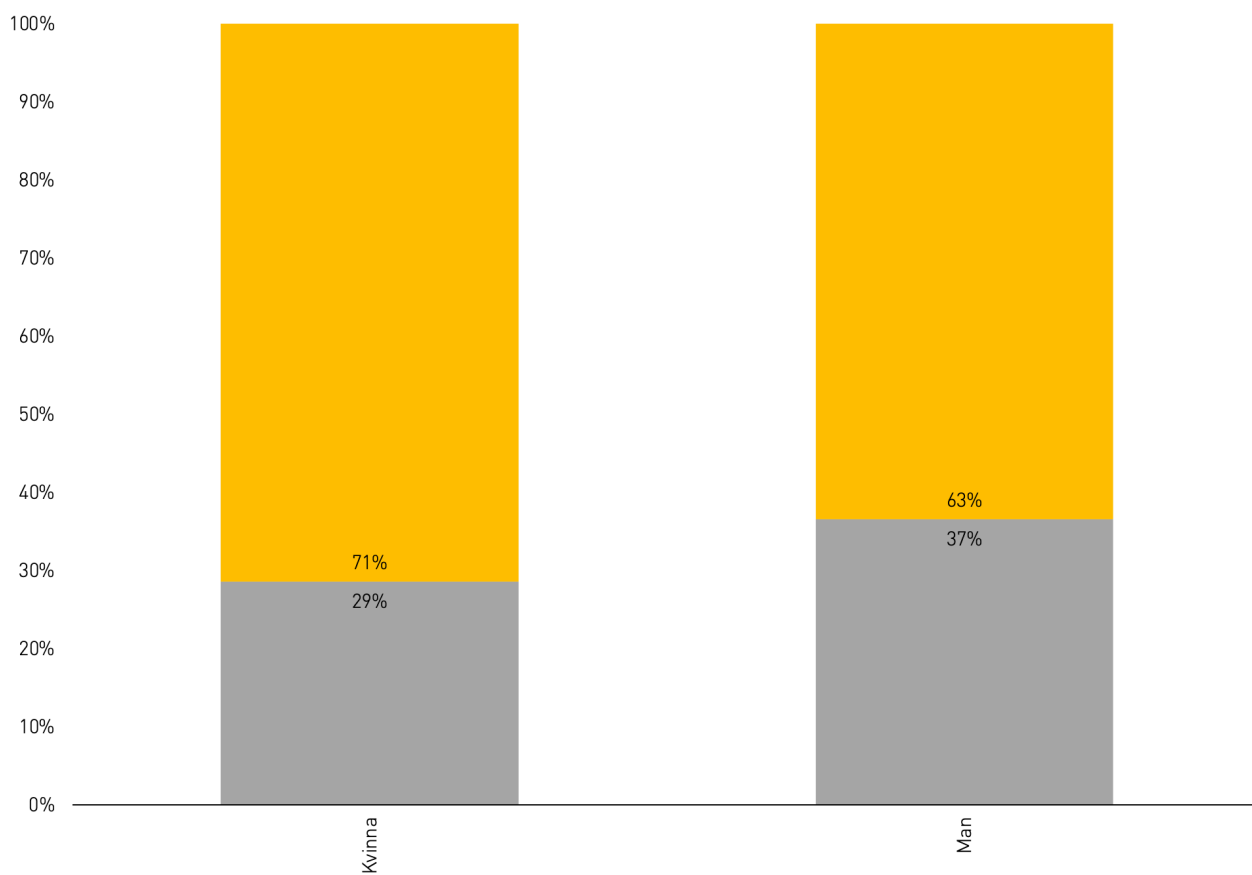
Regeringen (2020). "Budgetpropositionen för 2021". Prop. 2020/21:1.

Riksdagens utredningstjänst (2020). "Ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen". RUT 2020:611.

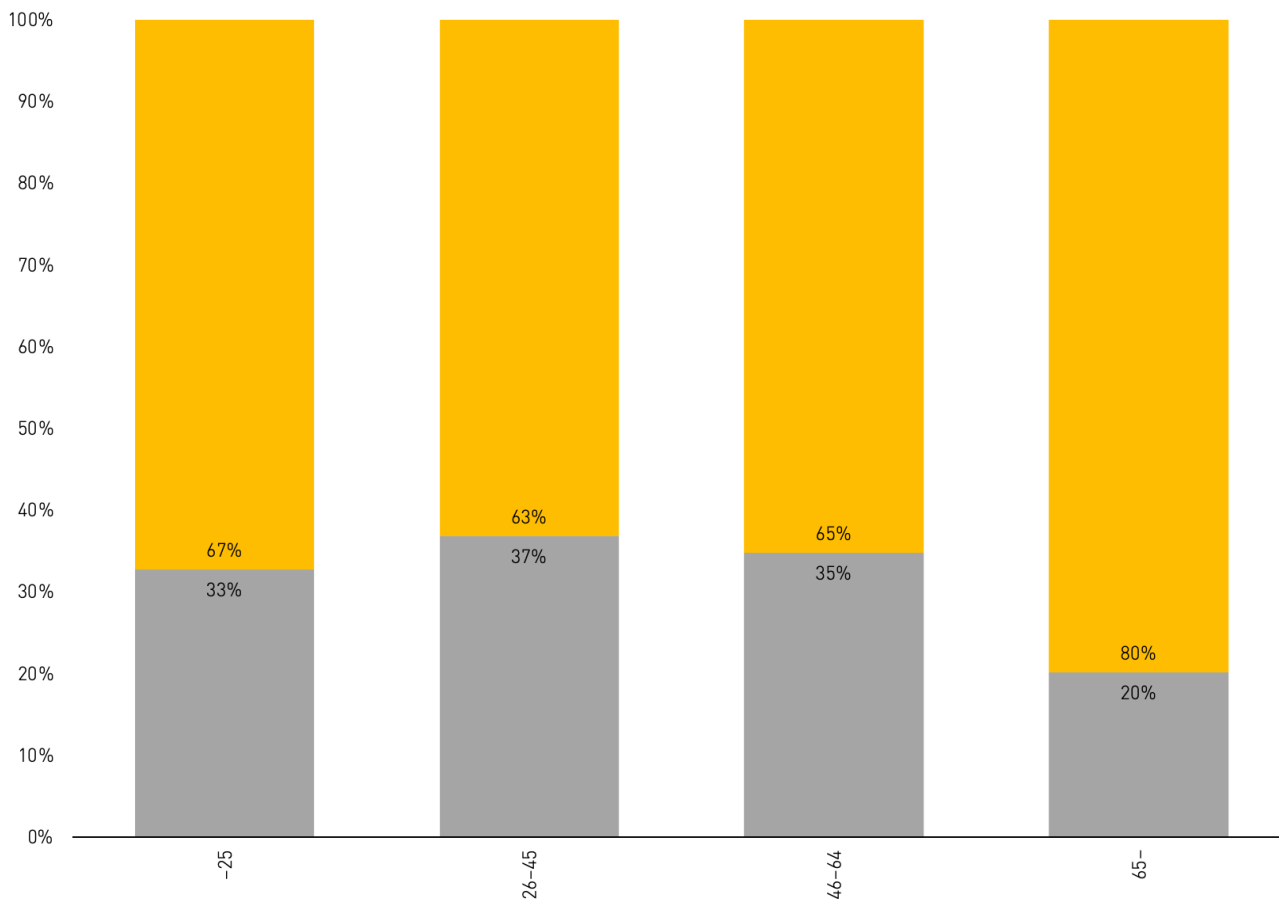
FIGUR 1. BEFOLKNINGEN



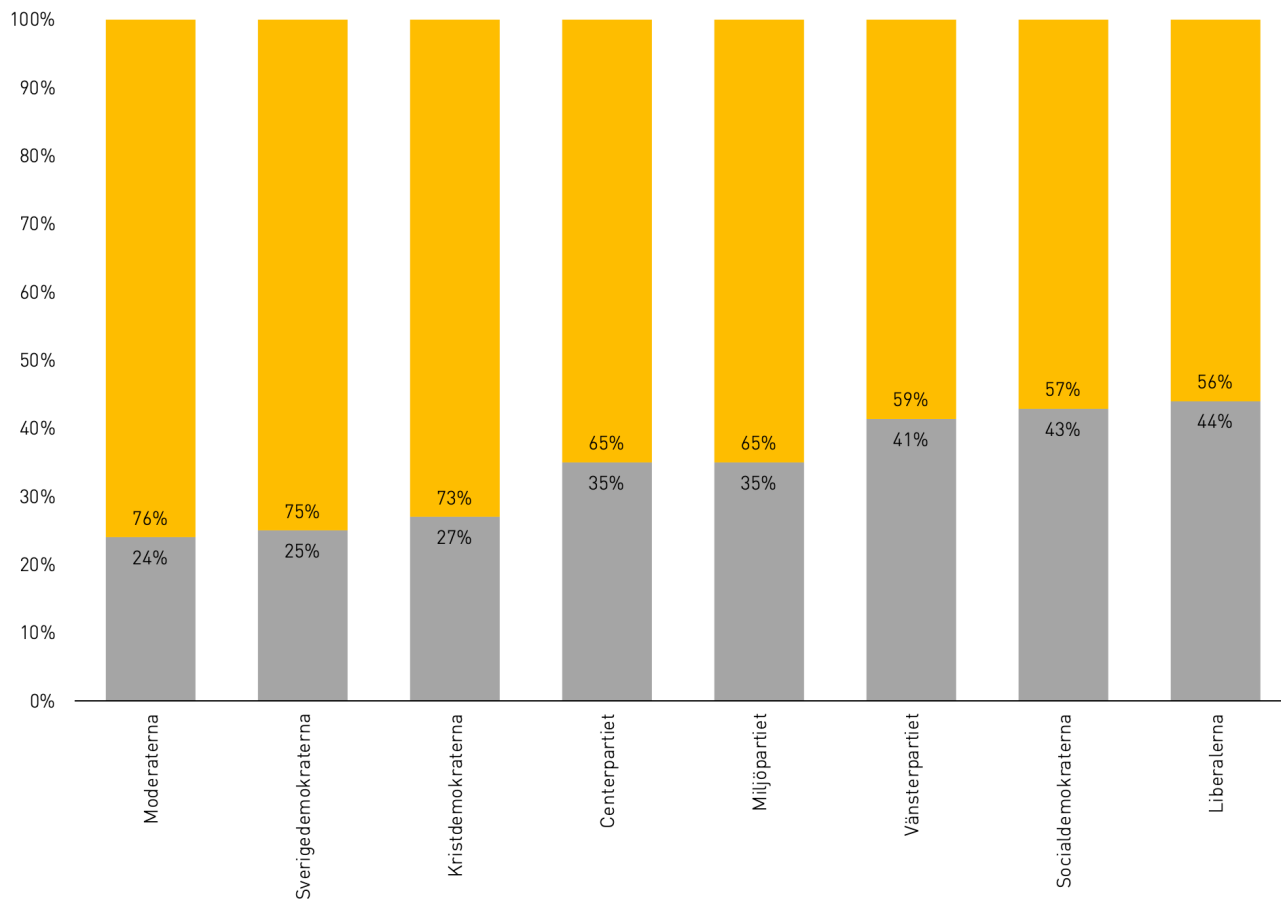
FIGUR 2. KÖN



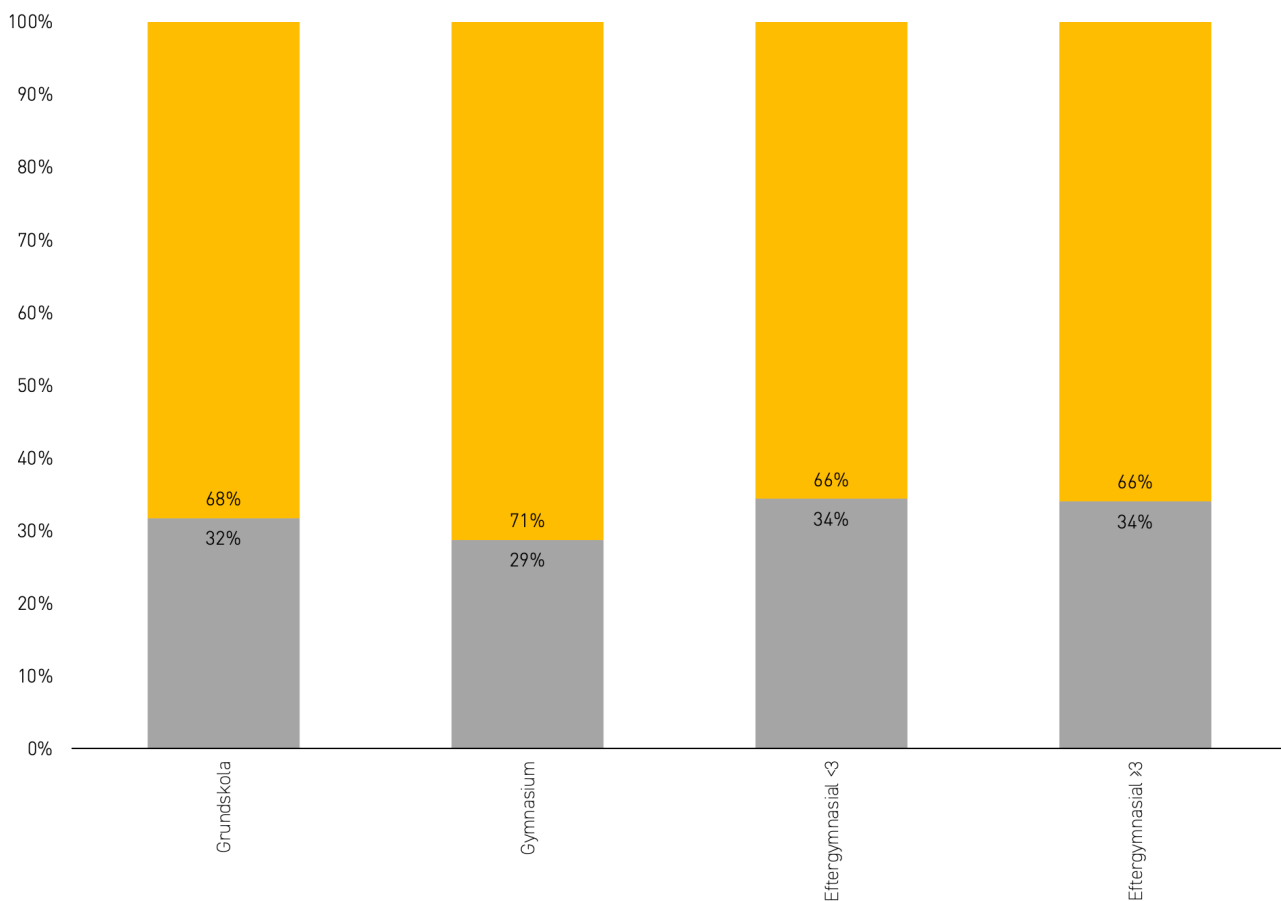
FIGUR 3. ÅLDER



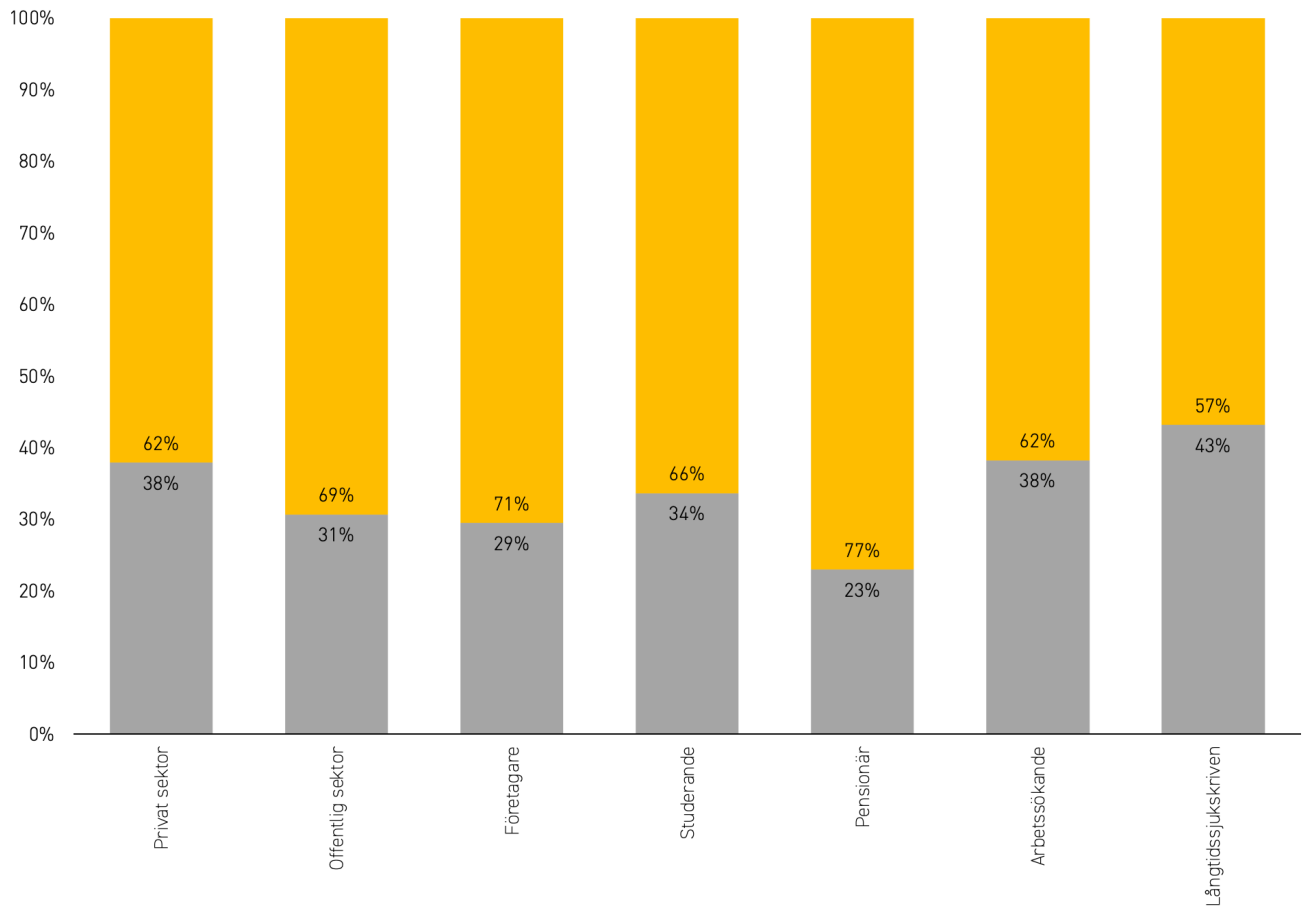
FIGUR 4. PARTITILLHÖRIGHET



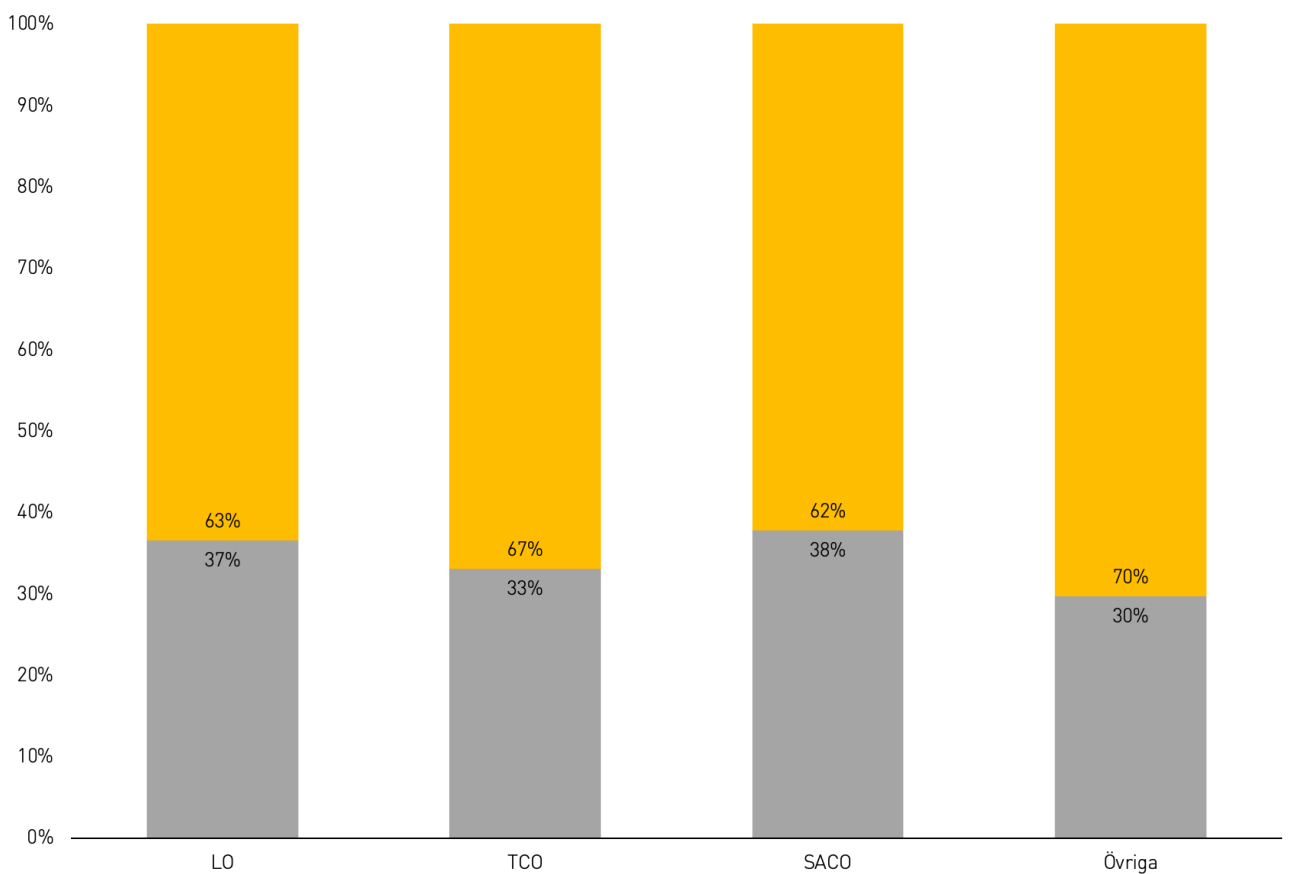
FIGUR 5. UTBILDNINGSNIVÅ



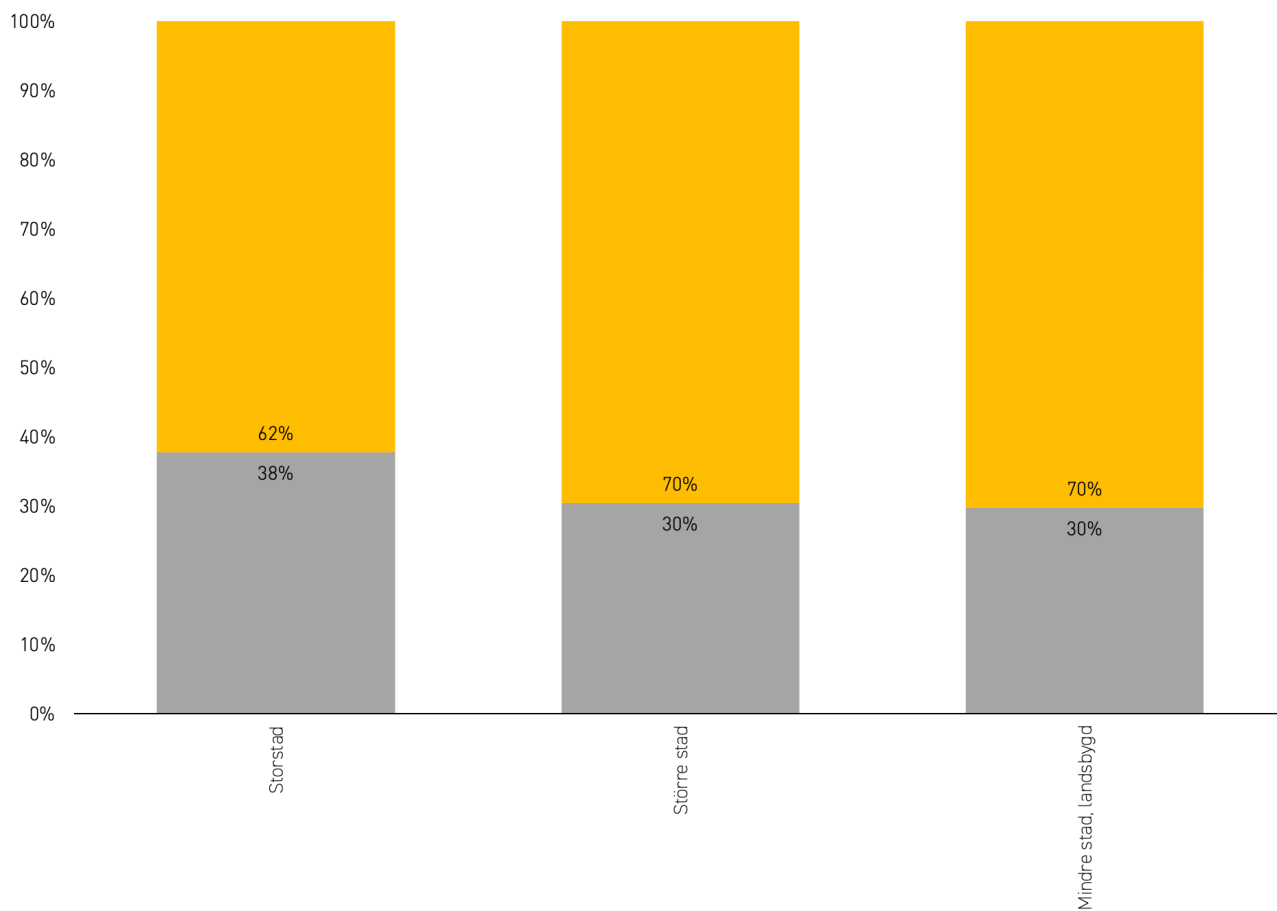
FIGUR 6. SYSSELSÄTTNING



FIGUR 7. FACKTILLHÖRIGHET



FIGUR 8. BOENDEORT



	Kvinna	Man
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	217	269
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	542	467
Bas	759	736

	-25	26-45	46-64	65-
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	70	204	157	55
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	144	351	295	315
Bas	214	555	452	274

	C	KD	L	M	MP	S	SD	V	Annat	Ej röst	Blank	Vet ej
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	27	15	24	52	23	129	74	65	5	19	16	37
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	51	41	31	161	43	172	219	92	9	29	36	125
Bas	78	56	55	213	66	301	293	157	14	48	52	162

	Grundskola	Gymnasial	Eftergymnasial < 3 år	Eftergymnasial ≥ 3 år	Vill ej uppge
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	32	141	101	199	13
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	69	350	193	386	11
Bas	101	491	294	585	24

	Anställd offnetlig sektor	Anställd privat sektor	Pensionär	Arbetsökande	Företagare	Studerar och arbetar parallellt	Heltidsstuderande	Långtidssjukskriven	Tjänstledig eller föräldradrig	Annan	Vill ej uppge
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	118	141	67	39	23	20	18	22	8	13	17
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	267	231	225	63	55	38	37	29	18	29	17
Bas	385	372	292	102	78	58	55	51	26	42	34

	LO	TCO	Saco	Annat förbund	Ej medlem	Vet ej / Vill ej uppge
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	114	84	51	19	185	31
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	198	170	84	48	451	58
Bas	312	254	135	67	636	89

	Storstad	Pendlingskommun nära större stad	Större stad	Lågpendlingskommun nära större stad	Mindre stad/tätort	Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	Pendlingskommun nära storstad	Landsbygdskommun	Landsbygdskommun med besöksnäring
Högre a-kassa, högre arbetslöshet	117	44	131	30	45	20	65	20	8
Lägre a-kassa, lägre arbetslöshet	189	77	263	59	150	63	159	30	16
Bas	306	121	394	89	195	83	224	50	24

TIMBRO

Kungsgatan 60, Box 3037
103 61 Stockholm, Sweden

Telefon: +46 8 587 898 00
E-post: info@timbro.se
